

ho, experimentovali nebo psali způsobem, který v jejich době zkrátka nebyl populární. Přesto všichni tři obhatili kulturu biodiverzitou, tedy ekvivalentem ekologické biodiverzity. Když Virginia Woolf sázela knihy pro nakladatelství Hogarth Press, šlo o několik set let staré umění, jež vyžadovalo, aby se naučila i typografii. Zapojila se tak do procesu převzetí výrobních prostředků a dnes bychom ji vnímali jako autorku, která své dílo vydává vlastním nákladem. Dávno před vzestupem masového autorského vydávání knih přemýšlela o vhodné aktivní účasti na nakladatelské činnosti. Ta spočívá především v tom, že autor nemusí podléhat rozmárům osudu a módy, jež ho mohou vynést na výsluní, nebo naopak zničit. Sama o sobě ostatně napsala, že je „jedná žena v Anglii, již se dostalo svobody psát si, co se jí zamane“ (Woolf, 1953/1975, s. 83; v českém vydání s. 97, pozn. překl.).

Význam literatury jako něčeho, co se vymyká konzumu, podtrhuje také Eleanor Catton, autorka románu *Nebeská tělesa* (*Luminaries*, 2013a; č. 2016): „Literatura je v tom nejlepším případě ryzím setkáním: odolává spotřebě, protože ji nelze vyčerpat a nemá spotřební lhůtu. Pouta, jež se vytvářejí mezi čtenáři a autory, mezi čtenáři a postavami a mezi čtenáři a myšlenkami, mají smysl, jaký nikdy nemohou mít pouta vytvořená mezi spotřebiteli a produkty. Literatura vyžaduje zvědavost, empatii, údiv, představivost, důvěru, utlumení cynismu a vymýcení předsudků a na oplátku čtenáři nabízí zvědavost, empatii, údiv, představivost, důvěru, utlumení cynismu a vymýcení předsudků (Catton, 2013b).“

U biodiverzity, podobně jako u biodiverzity, nejde jen o zisky. Napomáhá vytváření životné a udržitelné literární kultury. Literatura a ústní slovesnost vytvářejí

kulturu a slouží jako předloha pro film, divadlo, hudbu, umění a mnoho dalších kulturních forem. Představte si svět bez pohádek, poezie, písní a všech podob umění odkazujících na příběhy, jež si lidé vyprávějí po celá tisíciletí. Timothy Swanson ve svém textu o biodiverzitě podotýká: „Biodiverzita má významnou funkci v procesu výzkumu a vývoje. Slouží jako nový zdroj informací, jež mohou být základem pro rozvoj inovací. Jakmile se biodiverzita stane součástí tohoto procesu, postupně ji za svou přijme i komerční sektor a jako takovou ji také zkoumá (1996, s. 6).“

Také mainstreamové vydávání knih je závislé na kulturním výzkumu a vývoji. Jedním z problémů nezávislých nakladatelů je otázka, jak udržet při životě kulturu, a nepustit se přitom hříchu asimilace⁻¹². Jak na to? Především to vyžaduje jasný záměr takovou asimilaci odmítnout, například odolat pokušení upravit jazyk tak, aby byl „přijatelnější“ pro běžné čtenáře. V Austrálii jde o důležitý aspekt při práci s domorodými autory, protože australská angličtina a angličtina původních obyvatel země nejsou jedno a totéž. Podobně jsme coby australští vydavatelé bojovali za zachování svého australanství, včetně australského pravopisu, při projeji práv britským a americkým vydavatelům.

-12

Slovo „*assimilace*“ má v angličtině a francouzštině odlišný kulturní podtext. V angličtině se používá v souvislosti s kulturní asimilací a znamená, že člověk odjinud by měl převzít společenské normy, jazyk a zvyky „*Australanů*“ [k nimž ovšem nepatří původní obyvatelé země]. Ve francouzštině slovo „*assimiler*“ znamená něco strávit, rozehrát a zbavit původní podoby, přičemž nepoznáte rozdíl.